

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 2990388
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Şubat 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (10 Adet, 10 Sayfa)*
- Cevap Yazısı (115 Adet, 202 Sayfa)

7/54703
GK 56

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜRSEL TEKİN'İN
TBMM 7/54703 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Kentsel dönüşümde, başta İstanbul Fikirtepe başta olmak üzere birçok alanda yapılan denetimsiz ve kontrolsüz yıkımların ardından oluşan, kanserojen etkisi olan asbest maddesinin çevreye yayılma tehlikesi ile karşı karşıyayız. Kontrolsüz yıkımların insan sağlığını ciddi boyutlarda etkiler konuma geldiği anlaşılmaktadır. "Uzmanlara göre, binlerce insan ciddi risk altında." Asbeste maruz kalma konusunda en önemli risk faktörlerinden biri de büyükşehirlerdeki kentsel dönüşüm ve yıkılan eski binalar. Örneğin İstanbul Fikirtepe'de kentsel dönüşüm yapılıyor. Bu bölgedeki dönüşüm bakanlığınız tarafından yürütüldüğünden asbest raporları alınamıyor. Asbestli binalar yüzünden kentsel dönüşüm kentsel felakete dönüşmek üzere. Halk sağlığı ciddi tehdit altında. Bu anlamda aşağıdaki sorularımın yanıtlanması önem arz etmektedir.

1)Kentsel Dönüşümü Bakanlığınız tarafından gerçekleşen başta İstanbul Fikirtepe olmak üzere, yıkılan binalarda asbest araştırması yapılmakta mıdır? Asbest tespit edilen binalar yıkılırken alınan önlemler nelerdir?

2)Bakanlığınız tarafından kentsel dönüşüm kapsamında yıkımı gerçekleştirilen binaların kaçında ilgili yönetmelik gereği yıkımdan önce uzaklaştırılması gereken asbest, civa, asit vb. tehlikeli maddeler uzaklaştırılmıştır? Yıkılan binaların kaçında asbest tespit edilmiştir?

3)Yönetmelikteki "İşveren ve/veya temsilcileri, asbest söktüm, yıkım, tamir, bakım, uzaklaştırma işlemleri tamamlandığında, işyerinde asbest tozuna maruziyet riskinin kalmadığını belirten ve ölçüm sonuçlarını da içeren bir belge düzenlenmesini sağlar" maddesine göre Fikirtepe özelinde somut düzenlenmiş kaç belge vardır?

4)Bakanlığınız tarafından kentsel dönüşümü yapılan, yıkımlarının yoğun olduğu bölgelerde çevreye yayılan asbest miktarını belirlemek için ortam ölçümü yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise sonuçları nelerdir? Yapılmamışsa sebebi nedir? Bakanlığınızın gerçekleştirdiği yıkımlar sırasında ve ya sonrasında ortaya çıkan asbest ve diğer zehirli maddelerle ilgili olarak meydana gelmiş herhangi bir sağlık sorunu vakası var mıdır? Var ise alınan tedbirler nelerdir?

CEVAP:

İstanbul İli, Kadıköy İlçesi, Fikirtepe Bölgesinde kentsel dönüşüm çalışmaları 2013 yılından günümüze kadar, hak sahipleri ile inşaat firmaları arasında mutabakata varılarak imzalanan Kat Karşılığı İnşaat Sözleşmeleri yoluyla sürdürülmüştür. Ancak gelinen tarih itibariyle bahse konu alan, hak sahiplerince anlaşma sağlanan müteahhitler tarafından inş-a-i faaliyetlerin gerçekleştirilememiş olması neticesinde, metruk hale gelen yapılar ve açılan hafriyat çukurları sebebi ile can ve mal güvenliği açısından tehlike arz eder duruma gelmiştir.

2021 yılı itibariyle söz konusu alanda yarım bırakılan inşaatların tamamlanması ve alanın yetersiz olan fiziki ve sosyal çevre koşullarının iyileştirilmesi, plansız yerleşim sonucu maruz kalınan çarpık ve düzensiz yapılaşmanın düzeltilmesi ve buna bağlı olarak olası afet risklerine karşı oluşabilecek can ve mal kayıplarının yaşanmasının önüne geçilmesi amacıyla, Bakanlığımız tarafından sosyal donatı ve yeşil alanlarıyla, ulaşım sistemiyle yaşanabilir sağlıklı ve güvenli kentsel alanların oluşturulmasına yönelik dönüşüm çalışmaları başlatılmıştır.

Bu alanda gerçekleştirilecek uygulamaların pandemi koşulları ve yapı sayısının fazlalığı da göz önünde bulundurularak vatandaşların mağduriyet yaşamaması için tahliye işlemleri için 150 gün süre verilerek 04.05.2021 tarihinde tahliye tebligatları asılmıştır. Tebligatların asılmasına müteakiben alanda hak sahiplerinin bilgilendirilmesi ve kira yardımı başvurularının alınması için iki adet irtibat ofisi kurulmuştur. Geline tarih itibarıyla alanda tahliye işlemleri tamamlanmış ve 20.10.2021 tarihinde yapıların yıkım çalışması başlanılmış olup, yıkıma ilişkin çalışmalar gerekli güvenlik önlemleri ve tedbirler çerçevesinde yürütülmüştür.

Bakanlığımızca yıkılan yapıların tamamında hazırlanmış Asbest Envanter Raporu olup, bu yapıların 88 adedinde asbest bulunduğu saptanmıştır. Söz konusu yapılarda gerçekleştirilen söküm çalışmaları sonucunda yaklaşık 5.475 m² asbestli malzeme bertaraf edilmek üzere "İZAYDAŞ" katı atık arıtma tesisine nakledilmiştir. Süreç hazırlanan plana uygun şekilde tamamlanmış, bölge halkının sağlığını ve güvenliğini tehdit edecek unsurlar ortadan kaldırılmıştır. Asbest sökümü öncesi söküm yapılacak alanlar kontrolsüz girişleri önlemek için emniyet şeritleri ve uyarı levhalarıyla kapatılmıştır. Söküm çalışmaları asbestli malzemenin bütünlüğü bozulmadan bağlantı vidaları çıkartılarak gerçekleştirilmiştir.

Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik gereği asbest sökümü esnasında ve sonrasında asbest tozuna maruziyet riskinin değerlendirilmesi için 06-14.11.2021 tarihleri arasında İSGÜM'den yetkili TÜRKAK'tan akredite laboratuvar tarafından 12 adet hava örnekleme yapılmış olup yapılan analiz sonuçlarına istinaden (Lifsi Toz) Analiz Raporu düzenlenmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarının ilgili yönetmelikte belirtilen sınır değerin (0,1 Lif/cm³) altında kaldığı görülmüştür.

Söküm çalışmaları sırasında bölge halkı kadar çalışmalara katılan personellerin güvenliği ve sağlığına da dikkat edilmiştir. Görevlilerin temizlenebilmesi için üçlü duş sistemi kurulumu gerçekleştirilmiş, olası lif yayılımını önlemek için söküm yapılacak yüzeylere enkapsülasyon (lif bağlayıcı) sıvısı uygulanmıştır. İki söküm uzmanı tarafından gerçekleştirilen numune alma işlemi sonrası kişisel maruziyet lifsi toz sayımı analizi yapılmış ve değerlerin eşik değeri altında kaldığı tespit edilmiştir.